

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในยุคโลกไร้พรมแดน สิ่งที่จะสะท้อนถึงความไร้พรมแดนคือ ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และองค์ความรู้ ที่สามารถแพร่กระจายครอบคลุมออกไปได้ทั่วทุกทิศทุกทางทั่วโลก (Global Knowledge) จนกลายเป็นโลกแห่งองค์ความรู้ (Knowledge Sphere) ซึ่งทุก ๆ องค์การกำลังจะกลายเป็นองค์กรแห่งองค์ความรู้ (Knowledge Organization) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) และสังคมแห่งความร่วมมือ (Collaborative Community) ในหลายยุคที่ผ่านมา แม้กระทั่งในยุคนี้ มหาวิทยาลัยยังคงถูกมองว่าเป็นองค์กรแห่งองค์ความรู้ เป็นแหล่งสร้างบุคลากรที่มีความรู้ (Source of Knowledge Worker) เป็นแหล่งพัฒนา สร้างสรรค์องค์ความรู้ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ออกสู่สังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลกซึ่งเป็นไปตามกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลก

สังคมคาดหวังว่า มหาวิทยาลัยของประเทศจะเป็นองค์กรแนวหน้าในด้านการจัดการองค์ความรู้ ที่สามารถเป็นต้นแบบของสังคมของภาครัฐและภาคธุรกิจ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ สำหรับ การพัฒนาประเทศและความเป็นเลิศทางวิชาการที่เน้นการเผยแพร่ความรู้สู่ผู้ใช้ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยมุ่งสู่ความทันสมัยและความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับสากล ซึ่งปกติมหาวิทยาลัยกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยเก่าที่มีความพร้อมค่อนข้างสูงกว่า แต่มหาวิทยาลัยกลุ่มใหม่ เช่น กลุ่ม ม.ราชภัฏ และกลุ่ม ม.ราชมนฑล โดยเฉพาะ มทร.รัตนโกสินทร์มีความพร้อมที่ต่ำกว่ากลุ่มมหาวิทยาลัยเก่า แต่ไม่ว่ามหาวิทยาลัยกลุ่มใด ๆ ก็ตามก็ต้องพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่งมหาวิทยาลัยกลุ่มใหม่ต้องอาศัยกลไกที่สำคัญด้านบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และบุคลากรจะเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา การจัดการองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ในกรณีของ มทร.รัตนโกสินทร์ ซึ่งมีพื้นที่ที่แตกต่างกันและแยกออกจากกัน ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ถึง 4 พื้นที่ คือ วิทยาเขตไกลกังวล (จ.ประจวบคีรีขันธ์) ศูนย์กลางสาธาณฯ (จ.นครปฐม) วิทยาลัยแพะช่าง (กรุงเทพฯ) และสำนักบริหารพิพิธภัณฑฯ จักรวรรดิ (กรุงเทพฯ) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 หน่วยงานทั้ง 4 พื้นที่ ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย โดยมีศูนย์กลางการบริหารจัดการ ของ มทร.รัตนโกสินทร์ อยู่ที่พื้นที่สาธาณฯ จ.นครปฐม

การที่มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ได้กำหนด วิสัยทัศน์ ไว้ว่า “จะเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาวิชาชีพสู่ความเป็นเลิศ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปกรรม การบริการ และการบริหารธุรกิจสู่สังคมการประกอบการ เพื่อก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ” และยังคงได้กำหนดคปนิธานของมหาวิทยาลัยไว้ว่า “จะเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมผู้ประกอบการ”

การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัย จะต้องมีความเป็นเลิศด้านการจัดการองค์ความรู้ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพ (เชิงปฏิบัติ) ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์ ทั้งประโยชน์เชิงธุรกิจและเชิงสาธารณะ เพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ โดยมีภารกิจในการสร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ งานนวัตกรรมงาน และ สร้างสรรค์ ที่อยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการกับ สถานประกอบการ ตลอดจนการให้บริการงานวิชาการและความคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อ ประกอบอาชีพอิสระและพัฒนาอาชีพสู่การแข่งขัน

วิสัยทัศน์และภารกิจของมหาวิทยาลัยจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องอาศัยความคิดเชิงนวัตกรรมใหม่ๆ จากบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างทอ่งแท้ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม เช่น การผลิตบัณฑิตรูปแบบใหม่ๆ รับใช้สังคม การเปิดสาขาหรือหลักสูตรวิชาใหม่ๆ เพื่อตอบสนองสถานประกอบการ การแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด การสร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่เพิ่มมูลค่า การให้บริการกับสังคมและชุมชนได้ดีกว่าเดิม การสร้างกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น วิสัยทัศน์และภารกิจต่างๆของมหาวิทยาลัยต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ

ถ้าไม่มีการศึกษาวิจัย “สภาพการจัดการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ที่ผ่านมา” ผู้บริหารระดับสูงด้านองค์ความรู้ของหน่วยงาน (CKO_s) และผู้ที่เกี่ยวข้อง จะไม่รู้ถึงสภาพที่แท้จริงของประเด็นปัญหาการจัดการองค์ความรู้ และยากที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยให้บรรลุภารกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย มิฉะนั้นการพัฒนาอาจหลงทิศหลงทางและไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรที่มีองค์ความรู้ (Knowledge Workers) อย่างมุ่งมั่น ที่จะใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของตน ในการทำงานตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังสามารถหาคำตอบของคำถามที่ว่า “สภาพการจัดการองค์ความรู้ของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร” “สภาพการจัดการองค์ความรู้ที่ผ่านมาจนปัจจุบันโดยรวมเป็นอย่างไร” “แนวทางการจัดการองค์ความรู้ต่อไปในภายภาคหน้าควรเป็นไปในทิศทางใดจึงจะเหมาะสมที่สุด” ซึ่งบุคคลที่จะตอบคำถามหรือสะท้อนสภาพการจัดการที่ดีที่สุดก็คือ บุคลากรทุกคนที่อยู่ในมหาวิทยาลัย และเขาคือผู้ที่เปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัยไปในทิศทางที่มหาวิทยาลัยต้องการได้โดยแท้จริง

ดังนั้น การศึกษาวิจัย “สภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์” จึงเป็นการมองภาพสะท้อนของผลลัพธ์จากการบริหารมหาวิทยาลัย ในเชิงการจัดการองค์ความรู้ที่ผ่านมา ผ่านประสบการณ์การจัดการองค์ความรู้ของบุคลากรของมหาวิทยาลัย ซึ่งเขาเหล่านั้นเป็นผู้จัดการองค์ความรู้อย่างแท้จริงทั้งที่อยู่ในฐานะ ผู้ใช้ความรู้ หรือ ผู้บูรณาการองค์ความรู้ในการทำงาน (Knowledge Users or integrators) ซึ่งหมายถึง บุคลากรทุกคนที่ใช้ความรู้ในการทำงาน ผู้อุปถัมภ์องค์ความรู้ (Knowledge Sponsors) เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน เป็นต้น และ ผู้สร้างสรรค์หรือพัฒนาองค์ความรู้ (Knowledge Creators or Developers) เช่น นักประดิษฐ์คิดค้น นักวิจัย นักวิชาการ ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น สิ่งที่บุคลากรได้รู้ ได้เห็น ได้ทำ ในเชิงประสบการณ์เหล่านั้น เป็นเหมือนกระจกเงาสามารถสะท้อนสภาพความเป็นจริงได้ จากการจัดการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะทำให้ CKO_S และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมได้รับรู้สถานการณ์ กำลังความสามารถของตนเองและองค์กร ในการจัดการองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาและการสร้างสรรค์มหาวิทยาลัยให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) หรือองค์กรแห่งองค์ความรู้ (Knowledge Organization) ภายใต้นักวิชาการที่ฝึกฝนในการเรียนรู้ การใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีในการทำงานเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ๆ (New Knowledge) และสร้างผลงานเชิงนวัตกรรม (Innovation Performance) ผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าวิจัยและเรียนรู้ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติจนเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Insight) และ จะนำพามหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการองค์ความรู้โดยรวม ของ มทร.รัตน โกสินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบ สภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตน โกสินทร์ ระหว่างเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต ของ มทร.รัตน โกสินทร์
3. เพื่อเปรียบเทียบ สภาพการจัดการองค์ความรู้ ของ มทร.รัตน โกสินทร์ระหว่างกลุ่มบุคลากรทั้ง 5 กลุ่ม ของ มทร.รัตน โกสินทร์
4. เพื่อเปรียบเทียบ สภาพความมุ่งมั่นของบุคลากร ที่มีต่อการจัดการองค์ความรู้ ระหว่างบุคลากรทั้ง 5 กลุ่ม ของ มทร.รัตน โกสินทร์
5. เพื่อเปรียบเทียบ สภาพความเข้าใจเชิงความลึกซึ้ง ในการจัดการองค์ความรู้ ระหว่างบุคลากรทั้ง 5 กลุ่ม ของ มทร.รัตน โกสินทร์
6. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางประกอบการพัฒนาและการลงทุนทางทรัพย์สินทาง

ปัญหาของ มทร.รัตนโกสินทร์ ต่อไป

3. คำถามการวิจัย

ผู้วิจัยต้องการทราบว่า

1. มทร.รัตนโกสินทร์ มีสภาพการจัดการองค์ความรู้โดยรวมเป็นอย่างไร
2. สภาพการจัดการองค์ความรู้ของเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต ที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างหรือไม่ อย่างไร
3. กลุ่มบุคลากรที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน ของ มทร.รัตนโกสินทร์ มีความมุ่งมั่นต่อการจัดการองค์ความรู้แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. กลุ่มบุคลากรที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน ของ มทร.รัตนโกสินทร์ มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อการจัดการองค์ความรู้ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. แนวทางใดบ้าง ที่ควรนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและการลงทุนทางทรัพยากรบุคคล ปัญหา เพื่อการจัดการองค์ความรู้ ของ มทร.รัตนโกสินทร์

4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสถานภาพการจัดการองค์ความรู้ใน มทร.รัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งของประเทศไทย ที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ และสร้างองค์ความรู้ให้กับสังคมไทย การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีลักษณะเป็นองค์กรแห่งองค์ความรู้ (Knowledge Organization) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และเป็นสถาบันที่มีกระบวนการบริหารจัดการ โดยใช้องค์ความรู้เป็นพื้นฐานในการทำงาน

การวิจัยจึงมุ่งไปที่ การศึกษาสภาพความจริง หรือ ผลลัพธ์ของการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตนโกสินทร์ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน (ตัวแปรตาม) ด้านความมุ่งมั่นในการจัดการองค์ความรู้ การกำหนดรูปแบบการสร้างความรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับ ลักษณะการจัดการองค์ความรู้เชิงประจักษ์ และลักษณะความเข้าใจเชิงความลึกซึ้งในการจัดการองค์ความรู้ของบุคลากร ด้านลักษณะโครงสร้างองค์กรเชิงการจัดการองค์ความรู้ และสภาพปัจจัยต่าง ๆ ที่ มทร.รัตนโกสินทร์ใช้เสริมสร้างความมุ่งมั่นของบุคลากรในการจัดการองค์ความรู้

4.1 ขอบเขตพื้นที่ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตพื้นที่ ที่เป็นที่อยู่ของประชากรที่จะสะท้อนสภาพการจัดการองค์ความรู้ ทั้ง 4 เขต พื้นที่ของ มทร.รัตนโกสินทร์ ได้แก่ พื้นที่สำนักบริหารศาลาया พื้นที่สำนักบริหารบพิตรพิมุข จักรวรรดิ พื้นที่วิทยาลัยเพาะช่าง และพื้นที่วิทยาเขตโกลกั้วล

ขอบเขตประชากรกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว จำนวนทั้งสิ้น 274 คน (ตารางการกำหนดตัวอย่างของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan)

ประเภทบุคลากร	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1. ข้าราชการ	321	97
2. พนักงานมหาวิทยาลัย	226	68
3. พนักงานราชการ	48	15
4. ลูกจ้างประจำ	46	14
5. ลูกจ้างชั่วคราว	265	80
รวม	906	274

4.2 ขอบเขตของตัวแปร ตัวแปรการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เป็นลักษณะสภาพการจัดการองค์ความรู้ และตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรที่จะส่งผลกระทบต่อลักษณะของสภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตนโกสินทร์

ตัวแปรตาม คือ ตัวแปรที่เป็นลักษณะสภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย กลุ่มตัวแปรกลุ่มต่าง ๆ หลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสภาพการโดยรวมของการองค์ความรู้ กลุ่มสภาพการจัดระเบียบการจัดการองค์ความรู้ กลุ่มสภาพการกลั่นกรองและปรับแต่งองค์ความรู้ กลุ่มสภาพการเก็บรักษาและการใช้องค์ความรู้ กลุ่มสภาพการสร้างสรรค์และคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ กลุ่มสภาพระบบและการทำงานเป็นทีมการจัดการองค์ความรู้ กลุ่มสภาพการสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรด้านการจัดการองค์ความรู้ กลุ่มสภาพเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการจัดการองค์ความรู้ กลุ่มสภาพบรรยากาศด้านการจัดการองค์ความรู้ สภาพกลุ่มตัวแปรกลุ่มต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะสะท้อนความมุ่งมั่นเชิงประจักษ์ของการจัดการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย

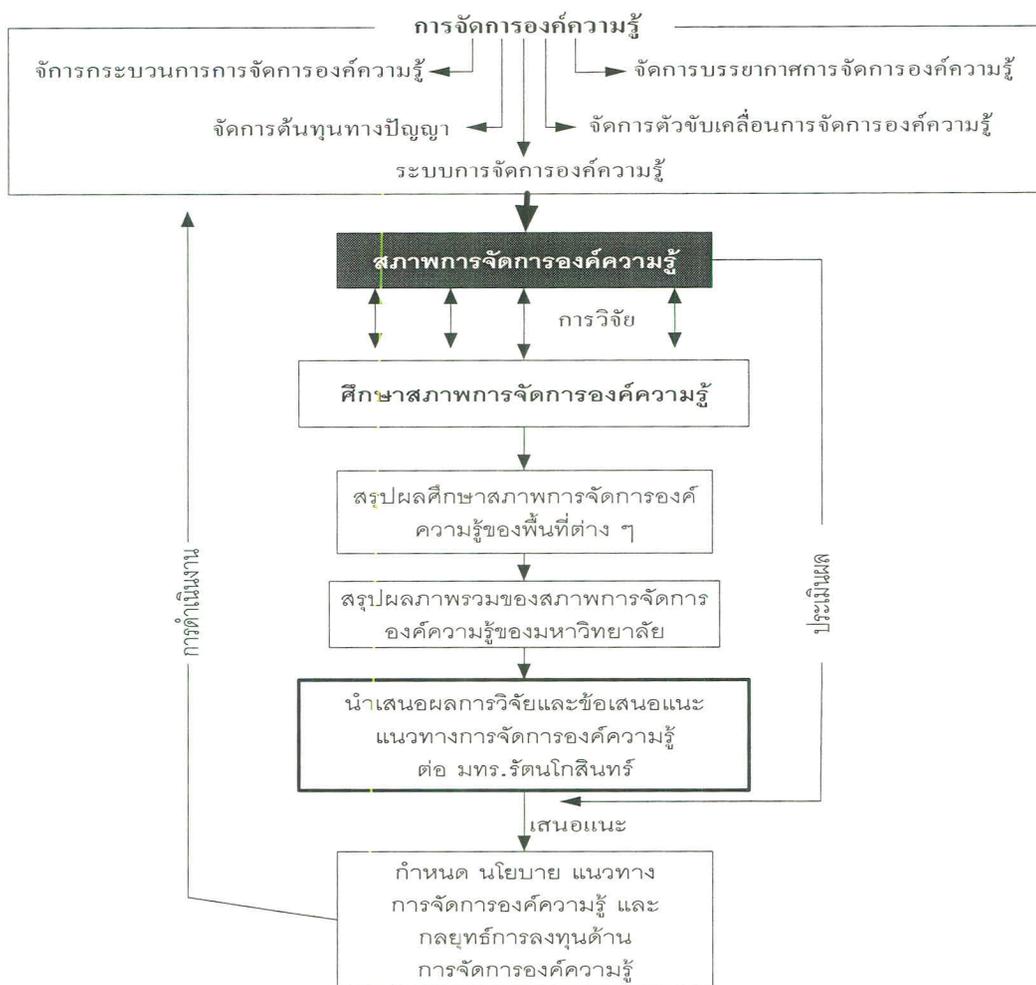
ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรที่ต้องควบคุม ที่จะส่งผลกระทบต่อลักษณะของสภาพการจัดการองค์ความรู้ ของ มทร.รัตนโกสินทร์ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

1. เพศ ได้แก่ * หญิง * ชาย * อื่น ๆ ระบุ...
2. อายุ ได้แก่ * 50 ปีขึ้นไป * 49 – 40 ปี * 39 – 30 ปี * ต่ำกว่า 30 ปี
3. ระดับการศึกษา ได้แก่ * ปริญญาเอก * ปริญญาโท * ปริญญาตรี * อื่น ๆ
4. ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้แก่ * ผู้บริหาร * นักวิชาการ (ข้าราชการ) * นักวิชาการ (พนักงานมหาวิทยาลัย) * พนักงานมหาวิทยาลัย (สนับสนุน) * พนักงานราชการ (สนับสนุน) * ลูกจ้างประจำ * ลูกจ้างชั่วคราว

5. ทำเลที่ตั้งหน่วยงาน ได้แก่ * เขตพื้นที่ศาลายา * เขตพื้นที่บึงพิตรพิมุข จักรวรรดิ * เขตพื้นที่วิทยาลัยเพาะช่าง * เขตพื้นที่วิทยาเขตไกลกังวล

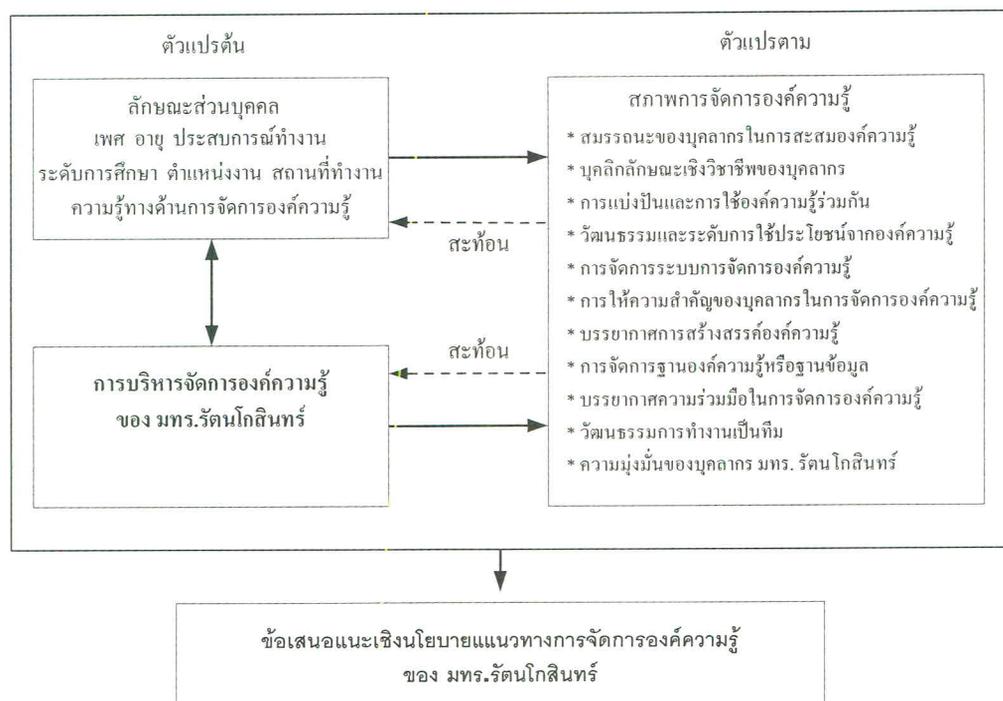
6. ประสบการณ์การจัดการองค์ความรู้ส่วนบุคคล ได้แก่ * การเรียนรู้การจัดการองค์ความรู้มาจากหลักสูตรการศึกษา * การเรียนรู้การจัดการองค์ความรู้มาจากการอบรมสัมมนา * การเรียนรู้การจัดการองค์ความรู้ด้วยตนเอง * การไม่เคยเรียนรู้การจัดการองค์ความรู้มาก่อน

กรอบแนวความคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัยสภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตนโกสินทร์

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัยสภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลโกสสินทร์

ภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัยสภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตนโกสินทร์

สภาพการโดยรวมของการองค์ความรู้ สามารถพบเห็นได้จาก สภาพการจัดระเบียบการจัดการองค์ความรู้ สภาพการกลั่นกรองและปรับแต่งองค์ความรู้ กลุ่มสภาพการเก็บรักษาและการใช้้องค์ความรู้ สภาพการสร้างสรรค์และคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ สภาพของระบบและการทำงานเป็นทีมการจัดการองค์ความรู้ สภาพการสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรด้านการจัดการองค์ความรู้ สภาพเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการองค์ความรู้ สภาพกลุ่มบรรยากาศด้านการจัดการองค์ความรู้ สภาพต่าง ๆ เหล่านี้จะสะท้อนความมุ่งมั่นเชิงประจักษ์ของการจัดการองค์ความรู้

ตัวแปรที่จะส่งผลกระทบต่อลักษณะของสภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตนโกสินทร์ แบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ พื้นที่สถานที่ตั้งหน่วยงาน ประสบการณ์การจัดการองค์ความรู้ส่วนบุคคล

5. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรตาม หมายถึง ตัวแปรที่เป็นลักษณะสภาพการจัดการองค์ความรู้ ของ มทร.รัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย สภาพการโดยรวมของการองค์ความรู้ สภาพการจัดระเบียบการจัดการองค์ความรู้ สภาพการกลั่นกรองและปรับแต่งองค์ความรู้ สภาพการเก็บรักษาและการใช้้องค์ความรู้ สภาพการสร้างสรรค์และคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ สภาพระบบและการทำงานเป็นทีมการ

จัดการองค์ความรู้ สภาพการสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรด้านการจัดการองค์ความรู้ สภาพเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการจัดการองค์ความรู้ สภาพกลุ่มบรรยากาศด้านการจัดการองค์ความรู้

ตัวแปรอิสระ หมายถึง ตัวแปรที่จะส่งผลกระทบต่อ ลักษณะสภาพการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตนโกสินทร์ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การจัดการองค์ความรู้ส่วนบุคคล ของบุคลากร ตลอดจน พื้นที่สถานที่ตั้งหน่วยงาน

องค์กร หมายถึง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ (มทร.รัตนโกสินทร์)

หน่วยงาน หมายถึง หน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งหน้าที่ต้องรับผิดชอบอยู่ภายใน มทร.รัตนโกสินทร์

สภาพการจัดการองค์ความรู้ หมายถึง ลักษณะหรือบรรยากาศความเป็นจริงเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการจัดการองค์ความรู้ใน มทร.รัตนโกสินทร์ ที่เห็นประจักษ์หรือรับรู้ได้ด้วยสติปัญญาของบุคลากร ที่ปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

การจัดการองค์ความรู้ หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับ การรวบรวม การจัดระเบียบ การคัดกรอง การเชื่อมโยง การปรับแต่งหรือปรับปรุง การโอนย้ายถ่ายเท เผยแพร่และแบ่งปัน การบำรุงรักษาและการจัดเก็บ การส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสรรค้องค์ความรู้และการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ ในการทำงานของบุคลากรหรือของหน่วยงาน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สภาพการจัดการองค์ความรู้โดยรวม ของ มทร.รัตนโกสินทร์ระหว่างเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขตที่แตกต่างกัน ของ มทร.รัตนโกสินทร์ น่าจะมีความแตกต่างกัน และ ระหว่างกลุ่มบุคลากรทั้ง 5 กลุ่มของ มทร.รัตนโกสินทร์ น่าจะมีความแตกต่างกัน

สภาพความมุ่งมั่นและความเข้าใจเชิงความลึกซึ้งของบุคลากรในการจัดการความรู้ ระหว่างบุคลากรทั้ง 5 กลุ่ม ของ มทร.รัตนโกสินทร์ น่าจะมีความแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยจะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาการจัดการความรู้และการลงทุนทางทรัพย์สินทางปัญญาของ มทร.รัตนโกสินทร์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการวิจัย

1. ผลการวิจัยนี้จะทำให้ผู้บริหารองค์ความรู้ระดับสูง (CKO₅) ได้เห็นรายงานสภาพการจัดการองค์ความรู้ที่ผ่านมาของ มทร.รัตนโกสินทร์ในเชิงประจักษ์ของบุคลากรผู้มีความรู้ (Knowledge Worker) ของมหาวิทยาลัยทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และความมุ่งมั่น

ของบุคลากร ในการสร้างสรรค์ รวบรวม จัดการ กลั่นกรอง เผยแพร่ แบ่งปัน บำรุงรักษาองค์ความรู้ และนำองค์ความรู้ไปใช้ในการทำงานในภารกิจต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย ตลอดจนการสะท้อนให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของการจัดการองค์ความรู้ที่ผ่านมาของ มทร.รัตน โกสินทร์ ซึ่งจะนำไปสู่พัฒนาและการปรับปรุงแก้ไข ต่อไป

2. การเห็นสภาพการจัดการองค์ความรู้ในแง่มุม หรือประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาจะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถนำผลของการวิจัยไปปรับใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบและวิธีการจัดการองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับ การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งองค์ความรู้ (Knowledge University) การเป็น มหาวิทยาลัยชั้นนำ (Top University) ในด้านการจัดการองค์ความรู้ และการเป็นสถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัย) ชั้นนำแห่งหนึ่งของประเทศไทย

แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ การนำเอาผลการวิจัยและข้อเสนอแนะไปเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการด้านองค์ความรู้ การลงทุนด้านต้นทุนทางปัญญา การปฏิบัติงานในพื้นที่ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าต่อการลงทุนและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น เพื่อสนองตอบวิสัยทัศน์ ที่ว่า “จะเป็นผู้นำในด้านการจัดการศึกษาวิชาชีพสู่ความเป็นเลิศ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปกรรม การบริการและการบริหารธุรกิจ สู่สังคมการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ” และมหาวิทยาลัยยังได้กำหนดคณิศานไว้ว่า “จะเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมผู้ประกอบการ” และเพื่อการพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศโดยมีภารกิจในการสร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ และงานนวัตกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการกับสถานประกอบการ ตลอดจนการให้บริการงานวิชาการและให้การศึกษามีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการประกอบอาชีพอิสระและการพัฒนาอาชีพสู่การแข่งขัน ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ (Knowledge Worker) และความสามารถ ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ (Knowledge How) การศึกษาวิจัยสภาพการจัดการองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตน โกสินทร์ที่ผ่านมา จะทำให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของมหาวิทยาลัย โอกาสและอุปสรรคในการจัดการองค์ความรู้ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการองค์ความรู้ที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

การศึกษาสภาพที่แท้จริงด้านการจัดการองค์ความรู้ของ มทร.รัตน โกสินทร์ โดยการเปรียบเทียบสภาพที่แท้จริงของการจัดการองค์ความรู้ระหว่างเขตพื้นที่ทั้ง 4 เขต ของ มทร.รัตน โกสินทร์ สภาพความมุ่งมั่นของบุคลากรที่มีต่อการจัดการองค์ความรู้ระหว่างบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ ของ มทร.รัตน โกสินทร์ สภาพความเข้าใจเชิงความลึกซึ้งในการจัดการองค์ความรู้ระหว่างบุคลากรของ มทร.

รัตนโกสินทร์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางประกอบการพัฒนาและการลงทุนทางทรัพย์สินทางปัญญา ของ มทร.รัตนโกสินทร์ ต่อไป

การวิจัยจึงมุ่งศึกษา สภาพความจริงหรือผลลัพธ์ของการจัดการองค์ความรู้ ของ มทร.รัตนโกสินทร์ ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ภายในขอบเขตตามพื้นที่อยู่ของประชากร ซึ่งจะสะท้อนสภาพการจัดการองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการรวบรวมองค์ความรู้ การจัดระเบียบการจัดการองค์ความรู้ การกลั่นกรองและปรับแต่งองค์ความรู้ การเก็บรักษาและการใช้องค์ความรู้ การสร้างสรรค์ และคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ ระบบและการทำงานเป็นทีมการจัดการองค์ความรู้ การสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรด้านการจัดการองค์ความรู้ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการจัดการองค์ความรู้ บรรยากาศด้านการจัดการองค์ความรู้ในเชิงประจักษ์ทั้ง 4 เขตพื้นที่ ของ มทร.รัตนโกสินทร์ ได้แก่ พื้นที่สำนักบริหารสาธิตฯ พื้นที่สำนักบริหารบพิตรพิมุข จักรวรรดิ พื้นที่วิทยาลัยเพาะช่าง และพื้นที่วิทยาเขตไกลกังวล จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว